

LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ

E-BÜLTEN

EKİM 2020 | SAYI 12

ÖZGÜR KÖY PROJESİ İMZALANDI

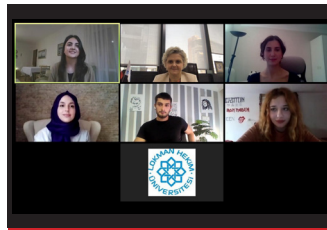
» Lokman Hekim Üniversitesi olarak “Özgür Köy Projesi” ile Ankara Büyükşehir Şehir Belediyesi ile uyuşturucu bağımlılarının tedavileri sonrasında topluma kazandırılmasında önemli bir sosyal sorumluluk projesine adım attık.

Üniversitemiz ile Ankara Büyükşehir Belediyesi alkol ve madde bağımlılığına karşı birlikte mücadele edecek. Rektör Prof. Dr. Bülent Gümüşel ve Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş arasında imzalanan protokolle iki kurum uyuşturucu madde bağımlılarının sosyal hayata kazandırılması için “Özgür Köy Projesi”ni hayata geçirecek. Geçmiş dönemde yapılan ancak kullanılmayan Temelli Rehabilitasyon Merkezi aktif hale getirilerek, kurulacak atölyelerde uyuşturucu madde bağımlıları hobi ve mesleki faaliyetlere yönlendirilecek.

Üniversitemiz Hibrit Eğitime Geçiyor

» 2'de

TEBGK ve IPSF Tanıtım Toplantısı Gerçekleştirildi

» 3'de

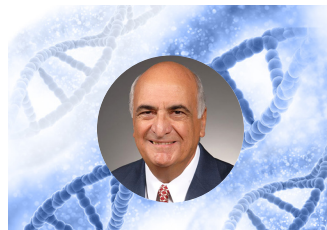
Kütüphanemiz Öğrencilerimizin Kullanımına Açıldı

» 5'de

Pandemi Sürecinde Ebelik Eğitimi Sempozyumu Düzenlendi

» 6'da

DNA Hasarı, Onarımı ve Kanser Webinar Konferansı Gerçekleştirildi

» 7'de

Kas ve Sinir Hastalıkları

» 8'de

KÜNYE

Lokman Hekim Üniversitesi Adına Sahibi

Dr. Mehmet ALTUĞ

Editör - Yazı İşleri Müdürü
Dilay HAMRET

Yayın Danışma Kurulu
Dr. Mehmet ALTUĞ
Prof. Dr. Bülent GÜMÜŞEL
Prof. Dr. İsmet ŞAHİN
Sevgi BAYRI
Furkan Said SÜRAL
Nalan ÇAKMAK

Tasarım
Nalan ÇAKMAK

Yönetim Yeri
Söğütözü Mah. 2179 Cad. No:6
Çankaya / ANKARA

Lokman Hekim Üniversitesi'nin Yerel Süreli Yayın Organıdır. Ücretsizdir.

Üniversitemiz Hibrit Eğitime Geçiyor

» Pandeminin gerek Dünyadaki gerekse ülkemizdeki seyri dikkate alındığında alacağımız eğitimin daha fazla kesintiye uğramaması için her türlü koruyucu önlemi olarak 16 Kasım 2020, Pazartesi gününden itibaren Üniversitemizde "Hibrit Eğitim" geçilmesine karar verilmiştir.

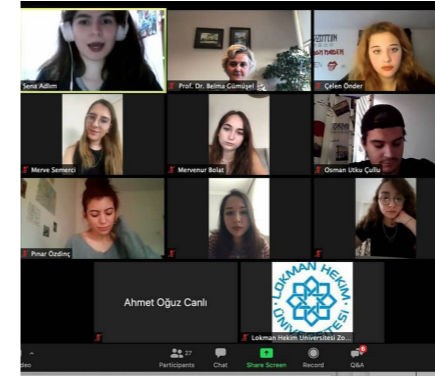
Bu kararı almamızdaki ana etmen "sağlık tematik üniversitemizde" gerek laboratuvar gerekse uygulamalı derslerimizin mesleki eğitiminizin omurgası olmasıdır.

Erasmus+ Hareketliliği Başlıyor

» Erasmus+ Programı kapsamında 2020-2021 Akademik Yılı Bahar Dönemi için "Öğrenci Öğrenim Hareketliliği" çerçevesinde Üniversitemizden hareketliliğe katılmak isteyen öğrencilerimiz, 17 Kasım 2020, Salı mesai saati bitimine kadar Üniversitemiz Erasmus+ Ofisi'ne başvuruda bulunabilirler.

Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu Üniversitemize Tanıtıldı

» Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu ve Pharmacopolium Topluluğu ile beraber gerçekleştirilen online konferansta, komisyon olarak kendilerini fakültemiz öğrencilerine tanıttılar. Tanıtımları için Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonuna ve dinleyen öğrencilerimize teşekkür ederiz.

TEBGK ve IPSF Tanıtım Toplantısı Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Pharmacopolium Öğrenci Topluluğu'nun, 2020-2021 Akademik Yılı Güz Dönemi'ndeki ilk etkinliği "Türk Eczacıları Birliği Gençlik Komisyonu (TEBGK) ve Uluslararası Eczacılık Öğrencileri Federasyonu (IPSF) Tanıtım Toplantısı" TEBGK Başkanı Tuna Çelik'in katılımı ile 15 Ekim 2020'de online olarak gerçekleştirildi.

TEBGK ve IPSF faaliyetlerini anlatan Tuna Çelik'in ardından, fakültemiz TEBGK temsilcileri Göksu Doran, Sena Çetin ve Sena Mert de deneyimlerini öğrencilerimiz ile paylaştı. Hem ulusal hem uluslararası ortamda diğer Eczacılık Fakültesi öğrencileri ile bir araya gelmek, network sağlamak, mesleki gelişmeleri takip edebilmek ve şimdiden katkı verebilmek adına söz konusu topluluklar ve faaliyetleri hakkında bilgi almak öğrencilerimiz için çok faydalı oldu.

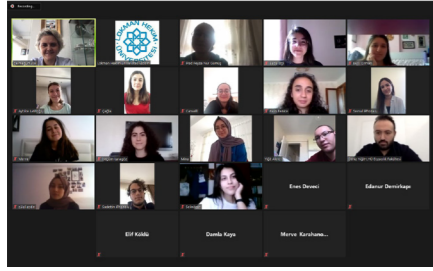
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı Açıldı

» Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 21.10.2020 tarihli toplantısında alınan karar gereği Fizyoterapi ve Rehabilitasyon lisans programımızın açılması uygun bulunmuştur.

Üniversitemize ve öğrencilerimize hayırlı olmasını diliyoruz.

Eczacılık Fakültesi Dekanımız Öğrenciler ile Buluştu

» Lokman Hekim Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Belma Gümüşel, 2. sınıf öğrencileri ile bir araya geldi. Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Deniz Yiğit'in de yer aldığı online olarak gerçekleştirilen toplantıda öğrenciler uzaktan eğitim sistemi, öğrenci danışmanlığı, okulların açılması konusundaki sorularını ilettiler.

Öğrencilerin sorularını yanıtlayan dekanımız, dekan-öğrenci buluşmalarının online olarak devam edeceğini iletti.

Spor Bilimleri Fakültesi Dekanımız Spor&Spor Programına Konuk Oldu

» Spor Bilimleri Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Fehmi Tuncel Ülke Tv'de yayınlanan Spor&Spor programının konuğu oldu. Moderatörlüğünü Ömer Önder'in yaptığı programda spor ve sağlık üzerine güncel konular tartışıldı.

Dünya Gıda Günü Özel Etkinliği Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Öğr. Gör. Banu Süzen moderatörlüğünde, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlkay Dellal ve T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanı Uzm. Diyetisyen Şeniz Ilgaz'ın katılımları ile "Dünya Gıda Günü" özel etkinliği Youtube Canlı Yayını ile gerçekleştirildi.

Kütüphanemiz Öğrencilerimizin Kullanımına Açıldı

» Kütüphanemiz normalleşme sürecinde kullanım sayısı 55 ile sınırlı tutularak sizlere hizmet vermeye devam etmektedir. Kullanım öncesi hazırlık ve kullanım sonrası hijyenik bir ortam sağlanması için Kütüphane çalışma saatleri hafta içi 09:00-17:30 olarak belirlenmiştir.

Kütüphaneyi kullanmak isteyen öğrencilerimiz bir gün öncesinden üniversitemiz web sitesinden HES kodu kullanarak rezervasyonlarını yaptırabilirler.

Spor Eczacılığı Online Eğitim Programı Başladı

» LHÜ Eczacılık Fakültesi ve Lokman Hekim Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (LHUSEM) iş birliği ile Spor Eczacılığı Online Eğitim Programı 17 Ekim 2020 Cumartesi günü başladı. 21 Kasım 2020 tarihine kadar devam edecek programda 5 modül, 48 saat ders ve yurt içi- yurt dışından olmak üzere 30 eğitmen yer alıyor.

Pazar Erişiminde Fiyatlandırma Online Eğitimi Başvuruları Devam Ediyor

» Lokman Hekim Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (LHUSEM) ve Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Ekonomisi ve Sağlık Teknolojileri Uygulama Merkezi (LHUSESAT) tarafından düzenlenecek olan "Pazar Erişiminde Fiyatlandırma Kursu" 26-28 Kasım 2020 tarihlerinde online uzaktan eğitim sistemi kullanılarak senkronize şekilde (canlı) gerçekleştirilecektir.

Skolyoz Değerlendirme ve Tedaviye Fizyoterapistçe Bakış Webinarı Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nilgün Bek moderatörlüğünde “Uzmanından Dinle” etkinlikleri kapsamında “Skolyoz Değerlendirme ve Tedaviye Fizyoterapistçe Bakış” webinarı Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi Doç. Dr. Gözde Yağcı'nın konuşmacı olarak yer aldığı program Youtube canlı yayını ile gerçekleştirildi.

Pandemi Sürecinde Ebelik Eğitimi Sempozyumu Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü ve Malatya İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü tarafından düzenlenen, Ebelikte Eğitim Araştırma Geliştirme Derneği Başkanı Doç. Dr. Hafize Öztürk Can moderatörlüğünde “Pandemi Sürecinde Ebelik Eğitimi” webinarı online olarak gerçekleştirildi. Konuşmacı olarak Malatya İnönü Üniversitesi Ebelik Bölümü Doç. Dr. Tuba Uçar'ın katıldığı etkinlikte pandemi sürecinde sağlık çalışanı olarak ebelerin üzerine düşen görev sorumlulukların yanında sağlıklı gebe ve bebek takibi hakkında konuşuldu.

DNA Hasarı, Onarımı ve Kanser Webinar Konferansı Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Translasyonel Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi (LHUTUAM) ve Eczacılık Fakültesi iş birliği ile düzenlenen Webinar Konferanslar dizisi, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü (NIST)'den Prof. Dr. Miral Dizdaroğlu tarafından verilen ‘DNA Hasarı, DNA Onarımı ve Kanser’ başlıklı webinar konferansı ile başladı.

Uzmanından Dinle - Omurga Webinarı Gerçekleştirildi

» Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölüm başkanı Prof. Dr. Nilgün Bek moderatörlüğünde “Uzmanından Dinle” etkinlikleri kapsamında “Omurga” webinarı İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu Öğretim Üyesi Prof. Dr. İ. Engin Şimşek anlatımıyla Youtube canlı yayını ile gerçekleştirildi.

Prof. Dr. A. Ayşe Karaduman
LHÜ Kas ve Sinir Hastalıkları
Araştırma ve Uygulama Merkezi
Müdürü

KAS VE SİNİR HASTALIKLARI

» Kalıtsal kas ve sinir hastalıkları çok büyük bir grup hastalığı kapsamakta birlikte her birinin ayrı ayrı prevalanslarına bakıldığında nadir hastalıklar olarak değerlendirilmektedir. (prevalansı < 5/10.000). Bu hastalıklar hem çocukları, hem de erişkinleri etkilemektedir.

Kas ve sinir hastalıkları periferik kas-sinir sisteminin kalıtsal ve edinsel hastalıkları olarak sınıflandırılmaktadır. Myopatiler, alt motor nöron hastalıkları ve sensorimotor nöropatiler gibi pek çok hastalık tipini kapsamaktadır. Çoğu genetik geçiş paterni gösteren bu hastalık grubu ortak klinik özelliklere sahiptir. İlerleyici ve yaygın kas zayıflığı ile seyreden, alt ekstremitelerde fleksör kontraktürler, omurgada skolyozun görüldüğü ve çeşitli derecelerde fonksiyonel yetersizliğe yol açan hastalıklardır.

Primer kas hastalıklarında daha çok proksimal kas grupları ve alt ekstremiteler üst ekstremitelere göre daha fazla etkilenirken, distal kas gruplarının etkilendiği myopatilerde bu grup içinde yer almaktadır. Progresif Musküler distrofilerin bazı tiplerinde merkezi sinir sistemi de etkilenmekte ve bazı myopatilerde sistemik tutulumlar görülmektedir. Tablo 1'de görüldüğü gibi birçok sistemi etkileyebilmektedir.

Hangi tipte olursa olsun sonuçta çeşitli şiddette fiziksel ve fonksiyonel yetersizliklere yol açabilmektedir. 12 yaşında ve tekerlekli sandalyeye bağımlı Duchenne Musküler Distrofili (DMD) çocuğa rağmen, 60 yaşında ambulasyonunu sürdürebilen Becker Musküler Distrofili bir hasta arasında büyük farklılıklar vardır.

Kronik engelliliğe yol açması nedeniyle kas ve sinir hastalıkları toplumda önemli sağlık bakım problemi yaratmaktadır. Kalıtsal özellikleri nedeniyle bir ailede birden fazla bireyde görülme olasılığı veya her kuşakta atlamadan ortaya çıkma riski gibi durumlar

gösterebilir. Bu hastalıklarda genellikle kalp ve solunum kaslarının etkilenmesiyle yaşam sona ermektedir. Genel olarak nöromusküler hastalıklarda görülen bozukluk, fiziksel yetersizlik, özür ve engel durumu Tablo I' de özetlendiği gibidir.

Tablo I. Kas ve sinir hastalıklarında fonksiyonel durum

Organ	Bozukluk	Fiziksel yetersizlik	Özür ve Engellilik
Kas İskelet Sistemi	Kuvvet ve Enduransta azalma	Motor performansta azalma Mobilitede azalma Üst ekstremitte fonksiyonlarında azalma Yorgunlukta artma	Toplum içinde hareketin azalması Eğitim olanaklarının kısıtlanması İş olanaklarının kısıtlanması Başkalarına bağımlılığın artması
Kemik ve eklemler	Eklem kontraktürleri Skolyoz	Mobilite ve günlük yaşam aktivitelerinde fonksiyonel yetersizlik Ağrı ve deformite	
Akciğerler	Pulmoner fonksiyonlarda azalma	Enduransta azalma Yorgunlukta artma	
Kalp	Kardiyomyopati İletim defektleri	Kardiyopulmoner adaptasyonda azalma Enduransta azalma Yorgunlukta artma	
Merkezi Sinir Sistemi	Entelektüel Kapasitede azalma	Öğrenme Yeteneginde azalma Psikososyal uyumda azalma	

Kas ve sinir hastalıklarından herhangi birinin henüz kesin bir tedavisi bulunmamaktadır. Mevcut tedaviler ise destek tedavileri niteliğindedir. Destekleyici mevcut tedavilerin amacı eklem veya spinal deformiteler gibi komplikasyonların etkisini en aza indirmek, kalp, dolaşım ve solunum fonksiyonlarını korumak ve geliştirmektir. Bunun için en önemli müdahalelerden biri de fizyoterapi rehabilitasyon uygulamalarıdır. Fizyoterapi Rehabilitasyon uygulamalarının amacı; mümkün olduğu kadar uzun süre maksimum fonksiyonun korunması, komplikasyonların önlenmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesidir.

Tedavi koruyucu olarak ;

- *Eklemi korumak ve deformiteleri önlemek,
- *Kas kuvvetini korumak veya artırmak,
- *Fonksiyonel kapasiteyi korumak, ambulasyonu sürdürmek,
- *Solunum fonksiyonlarını korumak ve geliştirmeyi hedeflemektedir

Nöromusküler hastalıklarda rehabilitasyon genel olarak 3 dönemde ele alınmalıdır:

1- Erken dönem: Bu dönemde tedavinin amaçları;

- a) Genetik danışmanlık,
- b) Aile planlaması,
- c) Fonksiyonel kaybın geciktirilmesi,

c) Komplikasyonların önlenmesi ve en aza indirilmesidir.

2- Orta Dönem:

Amaçları;

- Kendine bakım ve günlük yaşam aktivitelerinin korunması,
- Skolyozun önlenmesi,
- Tekerlekli sandalye mobilitesine geçiştir.

3- Geç Dönem:

- Nonmuskuloskeletal komplikasyonların önlenmesi,
- Ev veya kurum bakımı.

Kas ve Sinir Hastalıklarının koruma, tanı, tedavi ve rehabilitasyon olmak üzere tüm sağlık hizmetlerinde desteklenmeye ihtiyacı vardır. Hastalıkların ilerleyici özelliği her aşamada farklı disiplinlerin bir araya gelmesini ve çalışmasını gerektirmektedir.

Erken Dönem: Tanının koyulduğu aşamadır. Genellikle nöromusküler hastalığa sahip çocuklar da yaptığımız çalışmalar tanı yaşının 4.25 ila 8 yaş aralığında olduğunu göstermiş olup bu Avrupa tanı yaşı ortalamasından bile düşüktür. Bu ülkemizin erken tanılamasındaki başarısını göstermektedir. Hastalığın erken tanısı müdahaleler için de önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Komplikasyonların önlenmesi yada geciktirilmesinde önemli bir dönemdir.

Hastalıklar ya Spinal Musküler Atrofi gibi doğumla birlikte ortaya çıkan solunum, yutma güçlükleri, yaygın kas zayıflığı ve hipotoni ile ya da Duchenne Musküler Distrofi'de olduğu gibi geç yürüme, sık düşme, yürüme güçlükleri ve bazı gelişim gerilikleri kendini ile kendini gösterir. Bu ilk aşama hekimlerin ve hemşirelerin ağırlıklı rol oynadığı kısımdır. Tanı sonrası fizyoterapistlere, psikologlara ve sosyal destek programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Konjenital formlarda beslenme ve yutma problemleri erken dönemde ilgilenilmesi gereken konulardandır.

Orta Dönem: Hareket güçlükleri, solunum problemleri, omurga ve eklemlerde şekil bozuklukları, ergenlik dönemi sıkıntıları ile yürüme bozukluklarının ağırlaşmaya başladığı dönemdir. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon uygulamaları, ilaç tedavileri ve destekleyici beslenme takvimi önem kazanır. Bu dönemde solunum fizyoterapisi, fonksiyonel ve fiziksel gerilemenin önlenmesi için fizyoterapi, kilo artışlarının önlenmesi için beslenme planı, okul hayatının başlaması ve sürdürülebilmesi için ev ve okul değerlendirmeleri, günlük yaşam aktiviteleri bağımsızlığının artırılması için rehabilitasyon teknolojilerinin kul-

lanımı, spor gibi rekreasyon aktiviteleri ergenlik dönemi destekleri ve psikolojik yardımlar başlıca gereksinimleri oluşturmaktadır. Ayrıca bu grup hastalarda ağız hijyeni, dişlenme ve ortodontik problemler ile yutma ve çiğneme problemleri de görülmektedir. Bu dönemde hekim, hemşire, fizyoterapist, beslenme

uzmanı, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, diş hekimleri, aile ve teknoloji sağlayıcıların yanı sıra öğretmenler, okul müdürleri, işverenler, belediyeler gibi bazı toplum liderleri ile işbirliği gerekecektir. Bu dönemde çocuğun okul hayatının sürdürülmesi ve toplumdaki kopmaması gereklidir. Sosyal desteklerin güçlendirilmesi gereklidir.

Geç Dönem: Bu dönem hastaların bağımlılığının arttığı ve bakım döneminin başladığı kısımdır. Bu dönemde ev programları ve evde bakım açısından ailenin desteklenmesi ve eğitilmesi gereklidir. Hemen her disipline görev düşecektir. Özellikle solunum destekleri bu dönemin en önemli ihtiyacıdır. Hastaların ve ailelerinin sosyal ve psikolojik açıdan en fazla desteklenmeye ihtiyacı oldukları dönemdir.

Güncel Tedaviler: Çocuklukta görülen kas ve sinir hastalıklarının günümüzde kanıtlanmış kesin bir tedavisi olmamakla birlikte son yıllarda genetik alanındaki ilerlemeler umut verici gelişmelere yol açmıştır. En büyük sıkıntı bu yeni gelişen müdahalelerin yüksek maliyette olmalarıdır zira; çok pahalı ve ömür boyu uygulanması gereken yaklaşımlardır.

Ender görülen kas ve sinir hastalıklardan yakın hastalar için yeni tedavilerin uygulanması çok özel bir durum oluşturabilir. Örneğin DMD için belirlenebilecek spesifik bir gen mutasyonu, güncel bir tedavinin uygulanabilir olup olmadığını ve duruma özel bir yöntem olup olmadığını anlamak için belirleyicidir. Bu nedenle bu hastaların genetik bozukluklarına ve klinik durumlarına göre tanımlanabilmeleri için daha geniş kaynaklara ve bilgi havuzuna ihtiyaç duyulmaktadır.

2006 yılında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen European Commission funded the "Translational Research in Europe Assessment and Treatment of Neuromuscular Diseases" (TREAT-NMD) projesi 50 den fazla ülkenin ortak olduğu, nöromusküler hastalığa sahip kişiler ve bu alanda çalışan profesyoneller için bir iletişim ağıdır. Aynı zamanda prelinik çalışmalardan klinik çalışmalara kadar giden çok yönlü araştırmaları içermektedir.

TREAT-NMD bir Avrupa birliği fonları ile DMD, spinal musküler atrofi (SMA) ve çeşitli nöromusküler hastalıklarda bir veri tabanı oluşturma çalışması başlatmıştır. Amacı ise Avrupa genelinde nöromusküler hastalıkların tanı ve tedavisini standardize etmektir. Birçok iletişim ağı profesyoneller, sivil toplum örgütleri ve hastaların işbirliği ile geliştirilmiştir. Her çaba bu ender hastalık gruplarının tanı, tedavi, rehabilitasyonu ve bakımda küresel işbirliği ile çözüm aramaktır.

Gelişmeler ne düzeyde olursa olsun fizyoterapi ve rehabilitasyon yaklaşımları hem tedavilerin başlatılması, ilerletilmesi ve sürdürülmesinde hem de fonksiyonel kazanımların sağlanması ve korunması açısından çok önemlidir. Düzenli şekilde uygulanması gereklidir. Ayrıca yaşam kalitesinin yükseltilmesi konusunda sadece sağlık personelleri değil tüm topluma önemli görevler düşmektedir.

Üniversitemizle ilgili güncel bilgileri öğrenmek için bizi takip edin!

- lokman_hekim_universitesi
- Lokman Hekim Üniversitesi
- lokmanhekimuni
- lokmanhekimuniversitesi
- Lokman Hekim Üniversitesi

